

Теорія та практика дизайну. 2022. № 25. С. 158–166. URL: <https://doi.org/10.18372/2415-8151.25.16792> (дата звернення: 07.03.2025).

3. Третяк Ю. В., Корпусова О., Клещова Анастасія А. Основні закономірності формоутворення в органічному дизайні. *Теорія та практика дизайну*. 2016. № 10. С. 189–197. URL: <https://doi.org/10.18372/2415-8151.10.10548> (дата звернення: 09.03.2025).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-545-7-20>

ETHNIC CODE IN THE DESIGN OF JEWELLERY BY OKSANA BORIYCHUK

ЕТНІЧНИЙ КОД У ДИЗАЙНІ ПРИКРАС ОКСАНИ БОРІЙЧУК

Horodynska A. O.

*PhD student at the Department of Art
and Costume Design
Kyiv National University of Technology
and Design
Kyiv, Ukraine
Assistant at the Department
of Decorative, Applied Arts
and Fine Arts
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National
University
Chernivtsi, Ukraine*

Городинська А. О.

*аспірантка кафедри мистецтва та
дизайну костюма
Київський національний університет
технологій та дизайну
м. Київ, Україна
асистент кафедри декоративно-
прикладного та образотворчого
мистецтва
Чернівецький національний
університет імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

Krotova T. F.

*Doctor of Arts,
Professor at the Department of Art
and Costume Design
Kyiv National University of Technology
and Design
Kyiv, Ukraine*

Кротова Т. Ф.

*доктор мистецтвознавства,
професор кафедри мистецтву
та дизайну костюма
Київський національний університет
технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

Zhavoronkova M. I.

*Honored Master of Folk Art of Ukraine,
Member of the Union of Designers
of Ukraine, Associate Professor,
Head of the Department of Decorative,
Applied, and Fine Arts
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National
University
Chernivtsi, Ukraine*

Жаворонкова М. І.

*Заслужений майстер народної
творчості України, членкиня Співки
дизайнерів України, доцент,
завідувачка кафедри декоративно-
прикладного та образотворчого
мистецтва
Чернівецький національний
університет імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

Оксана Борійчук є сучасною українською мисткинею, яка створює авторські ювелірні вироби, натхненні традиційними слов'янськими мотивами. Її роботи вирізняються унікальним поєднанням етнічних символів, природних матеріалів та сучасних дизайнерських рішень. Дослідження її творчості дозволяє глибше зрозуміти процес образно-стилістичних трансформацій давньослов'янської орнаментики в сучасному дизайні прикрас [4].

Творчість мисткині відображає багатий орнаментальний світ української культури. Вона використовує символи, що мають сакральне значення, зокрема сонячні знаки як уособлення життя та енергії, дерево роду як символ єдності поколінь, а також геометричні узори, характерні для українського та слов'янського декоративного мистецтва [1, с. 52].

Однією з визначних особливостей творчості Оксани Борійчук є використання унікальних матеріалів та традиційних технік у поєднанні з авторськими інноваційними рішеннями. Вона застосовує натуральне каміння та венеційське скло, створює авторський розпис на намистинах із білої глини, а також поєднує металеві елементи з текстилем. Такі підходи демонструють, як автентичні ремісничі традиції можуть еволюціонувати під впливом сучасного дизайну та новітніх матеріалів, зберігаючи при цьому свою символічну та образну цілісність [2, с. 18].

Використання давньослов'янської орнаментики в сучасному дизайні є складним процесом. Давні символи часто мають багатошарове значення, що формувалося протягом століть, тому їх адаптація вимагає делікатного підходу, аби не спотворити їхній сакральний зміст [3, с. 42]. Оксана Борійчук вдало вирішує цю проблему, гармонійно інтегруючи традиційні елементи в авторський стиль, що дозволяє їй зберігати історичну достовірність та водночас відповідати вимогам сучасного дизайну (рис. 1, 2).

**Рис. 1. Намисто
«Опівнічне саяво»**

**Рис. 2. Чокер
«Сонячне поле»**

Оксана Борійчук, 2024. м. Львів [4]

Ще однією важливою особливістю творчості мисткині є її здатність передавати глибинну символіку традиційних мотивів через нові матеріали та технології. Вона застосовує лазерне гравіювання та травлення металу для створення складних композицій, що відтворюють давньослов'янські знаки в оновленому стилістичному форматі. Це дозволяє не лише зберегти унікальність традиційного мистецтва, а й адаптувати його до сучасного ринку. [4].

Рис. 3. О. Борійчук. Багаторядне намисто [5]

Прикраси Оксани Борійчук є прикладом того, як традиційні форми орнаментики можуть гармонійно інтегруватися в сучасний контекст (рис. 3). Її роботи доводять можливість адаптації давньослов'янських мотивів до нових стилістичних рішень. Вони сприяють популяризації української культури на міжнародному рівні та відіграють важливу роль у відродженні етнічної ідентичності через призму сучасного дизайну [3, с. 37]. «Мій бренд має на меті поєднувати красу українських прикрас, історію та безумовну любов до своєї справи. Тож у прикрасах поєднуються найрізноманітніші матеріали: латунне литво, натуральні самоцвіти, бісер, скло та розписана кераміка. Мої вироби – це сучасні варіанти натхнені українською етнікою та культурою. І одна

з цілей бренду полягає у внесенні традиції до повсякденних образів», [5] – зазначає мисткиня.

Роботи мисткині представлені на різних онлайн-платформах та мистецьких маркетплейсах, зокрема в соціальних мережах Instagram і Facebook, на спеціалізованих платформах Etsy та українських інтернет-магазинах, що сприяє їх доступності для широкої аудиторії. Завдяки цифровим технологіям її прикраси знаходять своїх поціновувачів як в Україні, так і за її межами, що додатково сприяє поширенню традиційного українського орнаменту у світовому арт-просторі [4].

Таким чином, Оксана Борійчук робить вагомий внесок у розвиток процесу образно-стилістичних трансформацій давньослов'янської орнаментики в сучасному ювелірному дизайні. Її творчість демонструє не лише збереження традиційних мотивів, а й їхню інтерпретацію у відповідності до сучасних естетичних та технологічних вимог. Дослідження її мистецького доробку дозволяє краще усвідомити значення етнічного коду в сучасному мистецтві та його роль у формуванні культурної самобутності через дизайнерське переосмислення давніх символів.

Література:

1. Гейштор А. Слов'янська міфологія. Київ: Видавництво "Основи", 2006. С. 45–67. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Heishtor_Aleksand/Slovianska_mifolohiia.pdf
2. Григорова Л. Форми та ознаки народного українського костюму і використання їх у сучасному дизайні одягу. *Professional Art Education*. 2022. № 3(2). С. 13–23.
3. Культура східних слов'ян дохристиянської доби. Київ : Видавництво «Наукова думка», 2005. С. 35–50. URL: <https://buklib.net/books/24413/>.
4. Офіційний сайт Оксани Борійчук. URL: <https://oksana-borychuk.com.ua/>
5. Шпотак О. Прикраси з українським характером від Оксани Борійчук. URL: <https://gossip-ua.com/persona/talk/2109-prikrasi-z-ukrayinskim-harakterom-vd-oksani-borychuk.html>